

Original: engleski

ME\UNARODNI SUD ZA KRIVI^NO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TE[KKA KR[ENJA ME\UNARODNOG PRAVA
PO^INJENA NA TERITORIJI BIV[E JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: Orić

Ime: Fadil

Adresa: Titogradska ulica 20, Tuzla

Telefon: 075-32-788 Datum ro|enja: 11. 10. 1971. Pol: mu{ki

Nacionalnost: Bo{njak Vjeroispovijest: musliman

Jezik koji govori: bosanski

Jezici kori{teni u toku razgovora: bosanski i engleski

Trenutno zanimanje: nezaposlen Prethodno: obučeni varilac

Datumi razgovora: 5. i 8. marta 1998.

Razgovore vodili: Asif Syed Prevodilac: Elvira Hršćić

Imena svih drugih osoba prisutnih tokom razgovora: Stefanie Frease

Potpis: /potpisano/

IZJAVA SVJEDOKA

Pokazali su mi i pročitali mi kopiju izjave koju sam dao MUP-u (Službi državne bezbjednosti) u Tuzli 10. januara 1996. godine. Tvrdim da ona vjerodostojno odražava događaje onako kako ih se sjećam iz onog vremena. Osim toga, nakon pitanja koje mi je postavio istražitelj MKSJ-a, prisjećam se sljedećeg.

U vezi sa grobnicom na koju smo Kadir Osmanović i ja naišli (čija je lokacija opisana u mojoj prethodnoj izjavi), prisjećam se da je ona bila neznatno pridignuta u poređenju sa zemljom oko nje. Međutim, jedan dio oko grobnice bio je donekle utonuo i primijetio sam sloj neke materije, debele oko dva centimetra, koja mi se činila kao zgrušana krv. Na ivici grobnice ležao je jedan muški leš, a našao sam i zdravstvenu knjižicu neke žene čije je prezime bilo Merdžić – ne sjećam joj se imena. Nedaleko od grobnice vidio sam cijevi za kanalizaciju koje su bile prekrivene zemljom, pa sam pretpostavio da su iskopane iz zemlje kako bi se napravilo mjesta za leševe. Svuda uokolo bilo je svježih tragova od gusjenica teškog vozila, kao da je takvo vozilo upotrijebljeno kako bi se zagladila zemlja. Učinilo mi se kao da su tragovi stari tek nekoliko dana. Pretpostavljam da bih mogao da prepoznam to mjesto ukoliko bi mi neko pokazao fotografiju ili videotraku ili ukoliko bi me odveli na lice mjesta.

Kadir i ja smo takođe vidjeli mnoštvo praznih drvenih zelenih sanduka za municiju, na kojima su bili žuti brojevi. Sanduci su bili u dvije različite veličine. Na osnovu mog iskustva mogu da kažem da su manji sanduci mogli sadržavati municiju kalibra 7,62, dok su veći sanduci mogli biti za municiju kalibra 7,9 mm. Sve u svemu, bilo je otprilike 20 do 25 praznih sanduka, od kojih je petnaestak moglo biti većih, a desetak manjih. Takvi sanduci obično sadrže manje kartonske kutije u koje se pakuje 10 do 15 metaka. Vidio sam takođe mnoštvo takvih praznih kutija na tom mjestu. Vidio sam ih na maloj padini između željezničkih šina i grobnice. Ne znam koliko kartonskih kutija stane u jedan sanduk. Neki od poklopaca na sanducima bili su otvoreni, a neki zatvoreni, ali smo Kadir i ja pregledali sve sanduke i ustanovili smo da su svi prazni. Na tlu oko grobnice bio je znatan broj ispaljenih čahura.

Pokazali ste mi skicu koju je MUP napravio na osnovu mog opisa tog mjesta u januaru 1996. godine. Želio bih napomenuti da se grobnica nalazila s desne strane šina kad se ide u pravcu Tuzle prema Zvorniku. Na skici je to prikazano s lijeve strane, što je pogrešno.

Dalje, na dan 22. jula Kadira i mene su zarobili u opštini Zvornik. Srpski vojnici su nas primijetili i zapucali iznad naših glava. Pozvali su nas da se predamo. Mi smo izašli iz šume i zatekli četiri vojnika Vojske Republike Srpske u maskirnim uniformama s oružjem uperenim u nas. Vezali su nam ruke na leđa plastičnim konopcem i odveli nas putem posutim šljunkom do jedne prodavnice nekih 50 metara odatle. Onda su nam zapovjedili da se naslonimo na ogradu od žičane mreže postavljenu ispred prodavnice. Nedugo zatim stigao je jedan mali TAM-ov kamion.

Jedan od četnika naredio nam je da se popnemo otraga na civilni kamion i sjednemo iza vozačeve kabine. Vozač kamiona nosio je maskirnu uniformu. Vojnik koji nam je naređivao imao je gustu crnu bradu i bio je snažne građe. On je bio jedini sa oznakom na lijevom rukavu. Ta oznaka je bila okrugla, a na njoj je bilo ispisano "Vojska Republike Srpske". Vojnik sa bradom ušao je u stražnji dio kamiona i uperivši oružje u nas rekao nam da ništa ne pokušavamo. Odatle smo se odvezli do Karakaja i stigli do jednog mjesta koje je izgledalo kao ograđen krug tvornice pored glavnog puta. Ispred tvornice bila je kapija, a na njoj je bila straža vojne policije.

Kamion se zaustavio ispred kapije i vozač je rekao stražaru da zovne "komandira". Jedna osoba sa bijelim oprtačem i u maskirnoj uniformi, sa oznakom na rukavu na kojoj je pisalo "Vojna policija", izašla je iz zgrade najbliže kapiji i prišla kamionu. Imao je pištolj. Taj vojnik je imao oko trideset godina, bio je visok 190-195 cm, bez brade i brkova, crne kose i čvrste građe. Vozač kamiona pitao je komandira šta da radi s nama. Komandir mu je odgovorio: "Nemoj više dovoditi zarobljenike. Zašto ih dovodite ovamo? Imamo ih dovoljno. Treba ih ubiti i baciti u jarak." Međutim, u isto vrijeme je dozvolio da kamion uđe u krug tvornice. Onda je komandir naredio vojniku s bradom da nas iskrca s kamiona. U međuvremenu su stigla još dva vojna policajca, odjeveni na isti način kao i onaj drugi vojni policajac. Odveli su nas u prizemlje zgrade koju sam ranije spomenuo. U hodniku je čekalo još 20 do 25 ljudi, koji su takođe bili zarobljeni. Mogao bih da prepoznam tu zgradu ukoliko biste mi pokazali njenu fotografiju ili videosnimku. U ono vrijeme nisam znao ime te tvornice. Kadir mi je rekao kako se zove, ali se sada ne mogu sjetiti.

Poslije otprilike pet minuta Kadira i mene su prozvali po imenu i odveli u jednu obližnju prostoriju na ispitivanje. Dok smo išli prema toj sobi, primijetio sam kuhinjski prostor u kom je bilo mnogo vojnih policajaca odjevenih na sličan način. Po tome sam zaključio da to mora biti štab vojne policije. Ispitivala su nas tri vojna policajca. Nisu mi poznata njihova imena budući da se nisu obraćali jedan drugom. Postavljali su nam različita pitanja, uključujući, između ostalog, i to jesmo li bili u vojsci, koliko vojnika ima u našoj vojsci, ko je predsjednik opštine Srebrenica, strukturu našeg vojnog rukovodstva. Sastavili su pisamenu izjavu, ali nisu tražili od mene da je potpišem. Kada sam im rekao da nisam služio u vojsci, udarali su me. To ispitivanje je trajalo otprilike pola sata. Nakon toga odveli su nas natrag u hodnik, a poslije jednog ili dva sata svima su nam stavili povez preko očiju i vezali nam ruke na leđa. Meni su oči vezali trakom od crvenog platna. Svim ostalim zatočenicima oči su vezane istom vrstom crvenog platna. Zatim su svakog od nas prozvali po imenu i ukrcali nas na kamion jednog po jednog. Na tom mjestu bio sam zatočen ukupno dva do tri sata. Odatle su nas odvezli u zatvor u Batkovićima. Kada smo stigli, skinuli su nam poveze s očiju. Vidio sam dva vojna policajca u kamionu i dva vozila vojne policije ispred kamiona. Tri dana kasnije, 25. jula 1995. godine, Međunarodni komitet Crvenog krsta me je registrovao pod prezimenom Jusić.

Zatvor Batković sastojao se od ograđenog prostora, sa jednim hangarom u kome su držali sve zarobljenike, jednog velikog šatora u kom nas je registrovao MKCK, dva

klozeta i tri tuša. Iza žičane ograde bila su otprilike još tri hangara, ali koliko je meni poznato, u njima nisu držali zarobljenike. Kada smo stigli u Batkoviće, procjenjujem da je ondje bilo sve u svemu između 210 i 220 zarobljenika. Neki od njih su također pobjegli iz srebreničke enklave i stigli su u taj zatvor jedva ili dva dana prije mene. Ostali zarobljenici bili su ondje zatočeni od 1992. i 1993. godine. Oni su uglavnom bili iz Janje i Bijeljine.

Među nama je također bilo otprilike 70 ranjenika, svi iz Srebrenice. Od njih 70 između 20 i 30 je dovedeno u zatvor iz bolnice u Bratuncu. Čuo sam da su oni stigli pet dana prije mene. Ostali su bili ranjeni u šumama, a onda zarobljeni i dovedeni u zatvor dan ili dva prije mene. Nakon što sam ja došao, stizalo je veoma malo zarobljenika, možda do 25. jula 1995. godine. I oni su bili zarobljeni po šumama. Od onih 70 ranjenika jedan po imenu Alić Hajrudin umro je zbog nedostatka zdravstvene njege. Čuo sam da su neke od ranjenika vozili u vojnu bolnicu u Bijeljini radi liječenja. Od nekih ranjenika također sam saznao kako su ih u toj bolnici redovno maltretirali. Znam da su zbog takvih iskustava ranjenici u jednom trenutku nerado tražili bilo kakvu pomoć. Svi ranjenici i djeca ostali su u Batkovićima tri i po mjeseca, a onda su razmijenjeni posredstvom MKCK-a. Sjećam se da se jedan od ranjenika zvao Ademović Senahid.

Dok sam bio u Batkovićima, vidio sam kako oficiri Vojske Republike Srpske redovno obilaze zatvor. Nisu mi poznata njihova imena, ali bih bez sumnje mogao da ih prepoznam ukoliko bih ih ponovo vidio. Zajedno s ostalim zarobljenicima i ranjeni zarobljenici dobijali su batine, ispitivani su, pa čak im je i suđeno za zločine o kojima ja ništa ne znam.

U septembru su me prebacili u vojni zatvor Kotorsko u Doboju, gdje sam ostao dok me nisu razmijenili 28. decembra 1995. godine. To su obavile mjesne vlasti.

Sreo sam se sa svojim rođakom (amidžićem) Mevludinom Orićem istog dana kad su me pustili iz zatvora. Tada mi je on ispričao o masovnim likvidacijama koje je preživio, a ja sam mu ispričao o tome kako sam bio zarobljen i o svom zarobljeništvu. Sa njim nikad nisam razgovarao o masovnoj grobnici koju sam vidio.

Komandant 28. divizije Armije BiH u vrijeme tih događaja, Naser Orić, rođak je moga oca (očev amidžić).

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve {to sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 08. 03. 1998.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Elvira Hršćić, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajući sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Fadil Orić mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Fadila Orića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Fadil Orić je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, {to je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.

Datum: 08. 03. 1998.

Potpis: /potpisano/